

Matkailun turvallisuusharjoitus

8.10.2024 Hotelli Ylläsrinne

tarkastaja Marja Lahtinen

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

@tervettatyota

Työsuojeluviranomaisen toiminta

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden tehtävänä on

- vastata asiakas- ja viranomaisaloitteisesta työsuojeluvalvonnasta
- selvittää vakavien työtapaturmien, ammattitautien ja työperäisten sairauksien syitä sekä toimia niiden ehkäisemiseksi
- suorittaa tuotevalvontaa
- osallistua työrikosten käsittelyyn

- Tärkein valvontakeino on työsuojelutarkastus
- Tarkastuksien tarkoituksena on ensisijaisesti valvoa työsuojelusäädösten noudattamista. Kohteena on yleensä työtekopaikka, jossa voi toimia yksi tai useampi työnantaja.
- Tarkastuskertomus on kirjallinen kuvaus työsuojelutarkastuksen kulusta ja keskeisistä havainnoista. Työsuojelutarkastaja lähettää kertomuksen työnantajalle ja työsuojeluvaltuutetulle 30 päivän kuluessa tarkastuksesta tai siitä, kun kaikki tarvittava aineisto on hänen käytettävissään.
- Asiakirjassa tarkastaja kuvaa keskeiset havainnot, jotka hän on tarkastuksella tehnyt, työnantajalle antamansa velvoitteet (toimintaohjeet ja/tai kehotukset) sekä muut käsitellyt asiat

Kehotus

- Kehotuksen tarkastaja antaa asiasta, jonka hän on havainnut lainsäädännön vastaiseksi ja josta aiheutuva vaara tai haitta on vähäistä suurempi. Vuonna 2023 tarkastajat antoivat tarkastuksilla yhteensä noin 6 300 kehotusta.
- Jos työnantaja ei noudata kehotusta määräajan kuluessa, se voi johtaa työsuojeluviranomaisen velvoittavaan päätökseen. Tehosteeksi työsuojeluviranomainen voi määrätä uhkasakon, teettämis- tai keskeyttämisuhan.

Toimintaohje

- Toimintaohjeen tarkastaja antaa vähäisen ja yksittäisen puutteen korjaamiseksi, kun lainsäädännön edellyttämä vähimmäistaso ei täyty.
- Toimintaohjeen noudattamatta jättäminen voi johtaa kehotukseen tai työsuojeluviranomaisen velvoittavaan päätökseen.
- Tässäkin tapauksessa työsuojeluviranomainen voi määrätä tehosteeksi uhkasakon, teettämis- tai keskeyttämisuhan.

Ohjeet ja neuvot

- Valvonnan lisäksi annamme ohjeita ja neuvoja työn terveyteen ja turvallisuuteen sekä työsuhteen ehtoihin liittyvissä kysymyksissä.
- aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueille voi ottaa yhteyttä esimerkiksi soittamalla puhelinneuvontaamme tai lähettämällä sähköpostia sille työsuojelun vastuualueelle jonka toimialueella työpaikkasi sijaitsee, ks. <https://tyosuojelu.fi/tietoa-meista/toiminta/neuvonta-ja-ohjaus>
- Työsuojeluviranomaisten valtakunnallinen puhelinneuvonta palvelee maanantaista perjantaihin klo 9.00–15.00 numerossa

0295 016 620

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Puhelinneuvonta, aihepiirit:

- Työsuhdeneuvonta
- Työympäristöneuvonta
- Rakennusalan neuvonta
- Työhyvinvointineuvonta

Ohjelmapalvelualan valvonnasta

Aluehallintovirasto
Työsuoja

“

**Terveelliset ja
turvalliset
työolosuhteet –**

**Työn vaarojen
selvittäminen ja
arviointi**

Aluehallintovirasto
Työsuoja

Vaarojen selvittäminen ja arviointi (TTurvL 10 §)

Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

...

“

**Terveelliset ja turvalliset
työolosuhteet – yleinen
huolehtimisvelvollisuus**

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työnantajan huolehtimisvelvollisuus

- Työnantajalla on yleinen huolehtimisvelvollisuus - työntekijällä on oikeus terveellisiin ja turvallisiin työolosuhteisiin (TTurvL 8 §)
 - o Työnantajan on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä
 - o Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta

Mitä on valvottu ohjelmapalvelualueella viime vuosina?

- Kattavalla listalla, jossa mukana perusasioita mm. työterveyshuollon järjestäminen, vaarojen selvittäminen ja arviointi, työaika-asiat, työsuhteeseen liittyvät asiat jne.
- Eniten velvoitteita toimialalle on annettu seuraavista asioista (Pohjois-Suomi, ajalla 1.1.2020 – 26.9.2024) :

Velvoitteita:

- 1) Työnteon keskeiset ehdot
- 2) Työterveyshuollon työpaikkaselvitys
- 3) Työterveyshuollon järjestäminen
- 4) Työaikakirjanpito
- 5) Ulkomaalaisten työntekijöiden tietojen säilyttämisvelvollisuus

Velvoitteita:

- 6) Työterveyshuollon toimintasuunnitelma
- 7) Yleissitovan työehtosopimuksen noudattaminen
- 8) Palkkalaskelman antaminen
- 9) Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi
- 10) Työvuoroluettelo

Esimerkkejä fyysiseen työympäristöön liittyvistä velvoitteista, henkilöstötilat:

Tarkastushetkellä työpaikalla ei ollut työntekijöille henkilöstötiloja. Työntekijöiden käytössä oleva käymälätila on yhteinen asiakkaiden kanssa.

Työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä on työntekijöiden käytettävissä oltava työn luonne ja kesto sekä työntekijöiden lukumäärä huomioon ottaen riittävät ja asianmukaisesti varustetut peseytymis-, pukeutumis- ja vaatteiden säilytystilat, ruokailu-, lepo- ja käymälätilat sekä muut henkilöstötilat. Työntekijöillä tulee olla käytössään oma käymälätila, ei yhteinen asiakkaiden kanssa.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 48 § Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista (577/2003) 4 §, 5 §, 6 §

Työntekijöillä ei ole käytössään lukittavaa tilaa vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilytystä varten. Pukeutumistiloja ei ole erikseen miehille ja naisille.

Työnantajan tulee järjestää työntekijöiden käyttöön lukittava tila vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämistä varten. Pukeutumistiloja tulee tarvittaessa olla erikseen miehille ja naisille.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 48 § Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysturvallisuudesta (577/2003) 5 §, 6 §

Työntekijöillä ei ole mahdollisuutta ruoan säilyttämiseen. Työntekijöillä ei ole käytössään lukittavaa tilaa vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilytystä varten. Työntekijöiden käytössä ei ole asianmukaisia käymälätiloja käsienpesumahdollisuuksineen.

Työntekijöiden mukanaan tuoman ruoan ja juoman säilyttämistä varten tulee olla asianmukaiset laitteet. Työnantajan tulee järjestää työntekijöiden käyttöön lukittava tila vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämistä varten. Työntekijöillä tulee olla käytössään asianmukaiset käymälätilat (esim. kemiallinen wc, ei yhteinen asiakkaiden kanssa), lisäksi ne tulee olla varustettu käsienpesumahdollisuudella.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 48 § Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista (577/2003) 4 §, 5 § 2 mom., 6 §

Työntekijöillä ei ole käytössään lukittavaa tilaa vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilytystä varten (pukukaapeista puuttuivat lukot).

Työnantajan tulee järjestää työntekijöiden käyttöön lukittava tila vaatteiden ja henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämistä varten.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 48 § Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysturvallisuudesta (577/2003) 5 § 2 mom.

Järjestys ja siisteys

Henkilöstön pukeutumistilassa oli vaatekaappien päällä ja lattialla paljon tavaraa, mikä hankaloittaa puhtaanapitoa ja voi huonontaa sisäilman laatua.

Työnantajan on huolehdittava turvallisuuden ja terveellisyyden edellyttämästä järjestyksestä ja siisteydestä.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 32 §

Aluehallintovirasto
Työsuoja

Tapaturmanvaara:

... lattiassa oli avoin aukko, sillä lattiakaivosta puuttui ritilä. Tästä voi aiheutua kompastumistapaturmanvaaraa.

Työnantajan on huolehdittava, että työpaikan lattiat, portaat ja käytävät pidetään sellaisessa kunnossa, että kompastumisvaara on mahdollisimman vähäinen.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 32 § Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista (577/2003) 11 §

Tapaturmanvaara:

Terän suojaaminen

Työpaikalla käytetään ...lihanleikkauskonetta, jonka terää ei ole suojattu. Edellä mainittuun liittyen syntyy tapaturmavaara, koska työntekijöillä on mahdollisuus ulottua käsin terän vaara-alueelle. Jalkakytkimen päällä ei ole kupua, joka estäisi tahattoman käynnistymisen esimerkiksi tilanteissa, joissa kytkimen päälle putoaa vahingossa jokin taakka.

Työnantajan on huolehdittava, että koneen terä suojataan siten, että terän aiheuttamat vaarat estetään. Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa xx.xx.xxxx

Työturvallisuuslaki (738/2002) 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 4 §, 6 §

Koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden turvallisuus:

Kiinteistöhuollon tiloissa olevissa penkkihiomakoneissa (2 kpl) hiontatuen ja hiomakiven väli oli liian suuri, n. 1-2 cm.

Penkkihiomakoneiden hiontatuki on pidettävä mahdollisimman lähellä hiomakiveä (etäisyys enintään 2 mm). Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa xx.xx.xxxx.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 4 §, 5 §

Koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden turvallisuus:

Kiinteistöhuollon tiloissa oli pylväsporakone, josta puuttui karan suojus.

Työnantajan tulee varustaa pylväsporakone karan suojalla. Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa xx.xx.xxxx.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 4 §, 5 §, 6 §

Huoltohallissa penkkihiomakoneesta puuttui kipinäsuojat sekä harja- että hiontaosasta.

Penkkihiomakone tulee varustaa asianmukaisilla kipinäsuojilla. Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa XX.XX.XXXX.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 22 §, 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 4 §, 6 §

Työvälineen toimintakunnon varmistaminen:

Työpaikalla on konekäyttöinen nosto-ovi, jonka nostokorkeus silmämääräisesti arvioiden on yli ulkopuolisen asiantuntijan varmennus- tai määräaikaistarkastettaviksi määritellyn 2,9 metriä. Tarkastuksella saadun tiedon mukaan nosto-ovelle ei ole tehty vaatimusten mukaista varmennus- tai määräaikaistarkastusta.

....

Työnantajan on toimitettava valvontaa varten kopio nosto-ovelle tehdystä varmennus- tai määräaikaistarkastuksen pöytäkirjasta. ...

*Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 4 §
Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 5 §*

Henkinen työympäristö:

Psykososiaalinen kuormitus

Työpaikalla on koettu haitallista kuormitusta. Esille nousivat mm. epäselvyydet tehtävänkuivissa ja vastuissa, häirintä ja epäasiallinen kohtelu, huono työilmapiiri, perehdytyksen puutteet, liian tiukat aikataulut ja puutteelliset työvälineet.

Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten psykososiaalisten kuormitustekijöiden poistamiseksi tai niiden aiheuttaman vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Työnantajan tulee valita, mitoittaa ja toteuttaa työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Työnantajan on huolehdittava, että toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti haitallista kuormitusta aiheuttaviin tekijöihin.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §

Opetus ja ohjaus

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

TTurvL 14 §:

Työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä huolehdittava siitä, että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus sekä muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä huomioon ottaen:

1) työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin erityisesti ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista tai työtehtävien muuttuessa sekä ennen uusien työvälineiden ja työ- tai tuotantomenetelmien käyttöön ottamista;

2) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta työn haittojen ja vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi;

3) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta säätö-, puhdistus-, huolto- ja korjaustöiden sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta; ja

4) työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa.

Annettuja velvoitteita:

Työntekijöille annettua opetusta ja ohjausta on täydennettävä, koska sattunut tapaturma osoittaa, että työntekijöiden työtapojen turvallisuudessa on puutteita. Erityisesti on annettava ohjeistusta työn haitta- ja vaaratekijöistä, häiriö- ja poikkeustilanteista.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 § 4 mom., 14 §

Työnantajan on huolehdittava, että henkilönsuojaimesta ja sen käytöstä annetaan työntekijälle riittävästi opetusta ja ohjausta. Tarvittaessa työntekijöille on luovutettava suojaimen turvallista käyttöä koskevat ohjeet. Työnantajan on varmistuttava, että työntekijä osaa toimia annettujen ohjeiden mukaan.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 14 §, 15 §, 20 § Valtioneuvoston päätös henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä (1407/1993) 7 §

Tarkastuksella saadun tiedon mukaan työntekijöitä ei ole perehdytetty väkivallan uhan hallitsemiseksi. Myös työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä on todettu, että työntekijöitä ei ole perehdytetty väkivaltatilanteiden varalle.

Työntekijät on perehdytettävä turvallisiin työtapoihin väkivaltatilanteiden ehkäisemiseksi ja heille on annettava riittävästi opetusta ja ohjausta väkivallan uhan hallitsemiseksi.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 14 §, 27 §

Tarkastuksella jäi epäselväksi, onko työnantajalla menettelytapaohjeita häirinnän ja epäasiallisen kohtelun varalle, ja että onko työntekijöitä perehdytetty mahdollisiin ohjeisiin.

Työnantajan on huolehdittava, että työpaikalla on menettelytavat häirintätilanteiden ehkäisemiseksi ja ilmenneiden tapausten hoitamiseksi. Esimiehillä ja henkilöstöllä on oltava valmiudet noudattaa työnantajan ohjeistamia menettelytapoja häirintätilanteiden ehkäisemiseksi.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 14 §

Tarkastuksella saamani tiedon mukaan työntekijä kokee, että työnantajan antama perehdytys on ollut osittain puutteellista. Erityisesti työn haitta- ja vaaratekijöistä sekä työturvallisuutta ja työterveyttä koskevista asioista ei ole kerrottu riittävästi.

Työnantajan on huolehdittava, että työntekijä perehdytetään riittävästi työpaikkaan, työhön ja työolosuhteisiin. Erityisesti on annettava riittävät tiedot työn haitta- ja vaaratekijöistä sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 14 §, 27 §, 29 §

Työnantajan sijainen

Aluehallintovirasto
Työsuoja

TTurvL 16 §:

Työnantaja voi asettaa toisen henkilön edustajanaan (*työnantajan sijainen*) hoitamaan tässä laissa työnantajan velvollisuudeksi säädettyjä tehtäviä.

Työnantajan sijaisen tehtävät on määriteltävä riittävän tarkasti huomioon ottaen työnantajan toimiala, työn tai toiminnan luonne ja työpaikan koko.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että sijaisella on riittävä pätevyys, hänet on riittävästi perehdytetty tehtäviinsä ja että hänellä muutenkin on asianmukaiset edellytykset tässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.

Työnantajan tulee varmistaa, että esihenkilöillä on edellytykset hoitaa myös esim. psykososiaaliseen kuormitukseen liittyviä tehtäviä.

Esimerkiksi;

Esihenkilöiden vastuut ja velvollisuudet on määritelty riittävän tarkasti. Esihenkilöillä on asianmukaiset edellytykset (mm. työaikaressurssit, tieto ja osaaminen) hoitaa kuormitukseen kohdistuvia tehtäviä. Esihenkilöt on perehdytetty tehtäväänsä niin, että havaitsevat ajoissa haitallisen työssä kuormittumisen.

Saadun tiedon perusteella työpaikalla on ollut ristiriitatilanteita ja ilmapiiriongelmia....

Työnantajalla ei ole selkeitä, kirjallisia menettelytapaohjeita häirinnän välttämiseksi ja ilmoittamiseksi työnantajalle.

... Työnantajan on huolehdittava siitä, että **esimiesten** vastuut ja velvollisuudet häirinnän havaitsemisessa ja käsitlemisessä on määritelty ja **esimiehillä** on asianmukaiset edellytykset hoitaa häirintään liittyviä tehtäviään.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 14 §, 16 §

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Työnantajan on jatkettava toimenpiteitä haitallisten psykososiaalisten kuormitustekijöiden poistamiseksi tai niiden aiheuttaman vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Työnantajan on huolehdittava, että toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti haitallista kuormitusta aiheuttaviin tekijöihin. ...

...Työnantajan on huolehdittava, että **esimiesten** vastuut ja velvollisuudet haitallisen työkuormituksen tunnistamisessa ja käsittelemisessä on määritelty ja **esimiehillä** on asianmukaiset edellytykset hoitaa tehtäviään. Työnantajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin kehotuksen noudattamiseksi. Asian on oltava kunnossa xx.xx.xxxx.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 16 §

Turvallisuuden tarkkailu

Tarkastuksella nousi esiin, että ...käytössä olleet henkilönsuojaimet eivät suojaakäsin noston aikana on ilmeinen tapaturman vaara.

Työnantajan on huolehdittava, että työolojen ja työtapojen turvallisuutta jatkuvasti tarkkaillaan ja havaittuihin epäkohtiin puututaan viipymättä. Työnantajan on valvottava ja huolehdittava, että työntekijä ei työskennellessään vaaranna omaa tai muiden henkilöiden turvallisuutta.

Työturvallisuuslaki (738/2002) 8 §, 16 §

Kiitos!

Aluehallintovirasto
Työsuojelu

Aluehallintovirasto
Työsuojelu